

Ministerie van Infrastructuur en Milieu
T.a.v. drs. M.H. Schultz van Haegen- Maas Geesteranus
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Leeuwarden, 6 september 2016
Verzonden, - 6 SEP. 2016

Ons kenmerk : 01345943
Afdeling : Complexe Infra Projecten
Behandeld door : W.J.J. Boogholt/(06)51440361 of w.j.j.boogholt@fryslan.frl
Uw kenmerk : -
Bijlage(n) : Rapport MKBA: Maritiem Economisch Variant Kornwerderzand
Rapport Ecorys: Regionale Economische Effecten De Nieuwe Afsluitdijk

Onderwerp : Financieel aanbod sluis Kornwerderzand

Geachte Minister,

De brede regio, bestaande uit de provincies Overijssel, Flevoland, Fryslân en Drenthe en de gemeenten Súdwest-Fryslân, Harlingen, De Fryske Marren, Urk, Meppel, Zwolle en Kampen wil om economische redenen graag zo snel mogelijk een nieuwe, brede sluis met bruggen en bijbehorende vaargeulen bij Kornwerderzand realiseren.

De berekeningen in een opgestelde MKBA-analyse, conform de OEI-systematiek, laat een robuuste positieve uitkomst zien. Een kosten-batenratio van 1,8 toont aan dat het hier een maatschappelijk verantwoorde investering betreft.

Daarnaast heeft een economische effectenstudie uitgevoerd door Ecorys laten zien dat het project 692- 2660 arbeidsjaren aan werkgelegenheid oplevert en een toegevoegde waarde genereert van € 80-295 miljoen. Zowel de MKBA-analyse als de effectenstudie hebben wij bijgevoegd.

Gezien deze uitkomsten is het dan ook niet verwonderlijk dat het initiatief van de regio breed wordt gesteund door het bedrijfsleven en een breed scala aan belangenorganisaties, zoals VNO-NCW, FME, FNV en Hiswa. Met u is in het BO-MIRT van 2015 afgesproken dat wij met een financieringsvoorstel zullen komen.

Wij hebben in de afgelopen periode het project volgens de Rijkssystematiek en in goede afstemming met uw organisatie (Rijkswaterstaat) ontwikkeld. Het project is geraamd op € 146 miljoen (totale projectkosten en prijspeil 2015). De regio kan voor de dekking van deze kosten € 116 miljoen voor haar rekening nemen. De voorwaarden waaronder wij deze toezegging kunnen doen zijn:

1. De regio neemt de sluis, bruggen en vaarweg in 2018 over en krijgt de gelegenheid om de nieuwe infrastructuur aan te leggen, met als streven om het project uiterlijk in 2021 te realiseren. Zij beheert en onderhoudt deze infrastructuur vervolgens tot 2050, zijnde het oorspronkelijke vervangingsjaar van het Rijk voor de betreffende kunstwerken, zoals vastgelegd in de Structuurvisie Toekomst Afsluitdijk.
2. De bediening van de sluis en het regulier nautisch beheer blijven bij RWS.
3. De overdracht is vrijgesteld van eventuele heffingen en afdrachten.
4. De regio krijgt vanaf het moment van overdracht de beheer- en onderhoudslasten volgens de begrotingsystematiek van RWS jaarlijks tot 2050 vergoed, als ware het huidige complex in stand gebleven. Hierbij wordt dan ook rekening gehouden met eventuele indexatie.
5. De regio krijgt de extra onderhoudslasten, die door RWS voor het complex Kornwerderzand zijn geprogrammeerd boven op de reguliere jaarlijkse beheer- en Onderhoudslasten vergoed omdat door de aanleg van het nieuwe complex de extra geprogrammeerde onderhoudskosten niet meer gemaakt hoeven te worden. Over dit uitgangspunt hebben wij in principe al overeenstemming bereikt met uw Directie Midden-Nederland. Het betreft hier een bedrag van € 23,5 miljoen (prijspeil 2015).
6. De regio is voornemens bij de volgende CEF-call (waarschijnlijk in 2017) een nieuwe TEN-T aanvraag in te dienen. De Minister zal deze aanvraag als mede-initiatiefnemer ondertekenen en indienen.
7. Het bedrijfsleven, bestaande uit de maritieme industrie en de verladers rondom het IJsselmeer, heeft aangegeven dat zij tenminste € 20 miljoen wil bijdragen, maar dat er geen marktverstoring mag plaatsvinden. Het huidige level playing field moet blijven bestaan, daarom willen zij hun afdracht op basis van gerealiseerde omzetten in een tijdsbestek van 12 jaar doen. De bedrijven vragen aan de Minister om hiervoor een aparte Financieringswet (Tolwet) op te stellen. Nadat de toegezegde afdracht is gerealiseerd zal deze wet buiten werking treden. Uit onderzoek van de regio en experts blijkt dat dit de enige optie is die de onderlinge concurrentiepositie in de toekomst niet verstoort. Om dit alles mogelijk te maken is uiteindelijk ook de medewerking van de Tweede Kamer nodig.
8. Er worden geen aanvullende en/of kostenverhogende eisen van Rijkswaterstaat ingebracht bij de verdere uitwerking van het plan, temeer omdat het project conform de rijksystematiek is ontwikkeld en geraamd.

Door de regio moeten nog diverse besluiten worden genomen. Tevens worden nog subsidiebijdragen aangevraagd. Wij kunnen op dit moment daarom nog niet aangeven of en op welke termijn de uitvoering kan starten. Wij stellen voor u hier nader over te informeren op basis van de voortgang in de processen die voor de genoemde besluitvorming nog moeten worden doorlopen. Ons streven is er echter op gericht dat de aanbesteding uiterlijk in 2018 kan starten.

In onze financieringsopzet zal een deel van de middelen moeten worden voorgefinancierd. De regio zal dit doen door een lening aan te vragen bij de EIB. Hierover heeft al een oriënterend gesprek plaats gevonden met de EIB. Op deze wijze wordt tevens invulling gegeven aan de motie De Boer/Jacobi van 23 november 2015.

In ons voorstel komen alle projectrisico's volledig bij de regio te liggen. Dat betekent dat aan het Rijk alleen nog een vaste extra bijdrage van € 30 miljoen (prijspeil 2016) wordt gevraagd, uiterlijk uit te keren in 2030 en rekening houdend met een eventuele indexatie.

De regio neemt hierbij grote risico's maar verwacht deze te kunnen beheersen door een goede projectsturing en optimalisaties in aanleg en beheer- en onderhoud te realiseren. Hiervoor is het noodzakelijk dat de regio de vaarweg en de kunstwerken tot 2050 krijgt overgedragen. Wij stellen voor de vaarweg en de kunstwerken weer terug over te dragen, wanneer de gedane investering is afgeschreven. De provinciale verantwoordelijkheid voor de vaarweg is dan naar onze mening ook vervallen omdat de afvoer van de bijzondere transporten dan geacht mag worden toe te behoren aan de reguliere vaarwegfunctie. Het jaar van overdracht kan gesteld worden op 2050.

Uitgaande dat op korte termijn tenminste op hoofdlijnen overeenstemming met u wordt bereikt, wijzen wij er wellicht ten overvloede op dat de reeds genoemde € 23,5 mio voor de extra onderhoudslasten niet in de komende jaren worden geprogrammeerd. De besparingen die deze en nog komende jaren (en daarin geprogrammeerde investeringen) met zich meebrengen, hebben wij namelijk als dekking meegenomen in de regiobijdrage (zie punt 5 van de voorwaarden).

Met vriendelijk groet,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

voor deze, de loco-voorzitter

A.J. van den Berg, secretaris

c.c. Tweede Kamer en de genoemde regiopartijen